روزنامه شرق

سال چهارم ■ شماره ۸۵۴ ■ یکشنبه ۱۹ شهریور ۱۳۸۵ ■ ۱۶ شعبان ۱۴۲۷ ■ ۱۰ سپتامبر ۲۰۰۶

۱۶+۲۴ صفحه ■ به همراه ۲۴ صفحه نیازمندی های شرق ویژه استان تهران ■ ۱۵۰ تومان

اصلاح قیمت در کنار توسعه

گفت‌وگو با دکتر بهکیش درباره بنزین و صنعت خودرو

دکتر محمدمهدی بهکیش اقتصاددان و استاد نام‌آشنای دانشکده علامه طباطبایی چندی پیش در مقاله‌ای برای برون‌رفت از بحران بنزین پیشنهاداتی ارائه کرد. پیشنهادی که اصلاح قیمت بنزین را در کنار توسعه صنعت خودروسازی در نظر دارد تا فشار کمتری به مردم آید و به توسعه یک صنعت مهم کشور نیز بینجامد. وی معتقد است: «بنزین ارزان، سوبسیدی گسترده در کشور است که هزینه‌های بسیاری را برای دولت (به صورت مستقیم و غیرمستقیم) و جامعه. . .

صفحه ۱۱

کتابخانه شرق ضمیمه روزنامه امروز

پنجمین شماره کتابخانه شرق، ضمیمه ماهانه با نقد و بررسی آثاری چون کاریکاتورهای دیوید لوین، عقل و احساس، چارلی و کارخانه شکلات سازی، غرور و تعصب، آگراندیسمان، تحولات جهان ما، مفتاح الفلاح، تاریخ جمهوری وایمار، مجاهدین از پیدایی تا فرجام، آثار جامعه شناسان کلاسیک، قوانین اساسی کشورهای جهان، آغاز وفور، روزی از روزهای زندگی- آکاستوس و. . . است که در ۱۶ صفحه ضمیمه امروز شرق می خوانید.

در واکنش به سخنرانی‌های خاتمی در آمریکا عنوان شد

علاقه‌مندی بوش به شناخت بیشتر ایران

خاتمی در میان دو کشیش برای سخنرانی در کلیسای جامع ملی آمریکا آماده می شود- عکس AFP

گروه سیاسی، فرنوش امیرشاهی: «شاید ایران فعالیت‌های هسته‌ای را در روند مذاکرات متوقف کند، اما هرگز در مقابل فشارهای تنبیهی چنین کاری نخواهد کرد.» این جمله «سیدمحمد خاتمی» رئیس جمهور سابق ایران در واشینگتن است که به پیش بینی محافل خبری مبنی بر پاسخگویی وی به برخی پرسش های هسته‌ای در جریان سفر به آمریکا جامه عمل پوشاند. رئیس موسسه بین المللی گفت‌وگوی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در مراسم «گفت‌وگوی تمدن‌ها پنج سال پس از ۱۱ سپتامبر» که توسط «شورای روابط آمریکا و اسلام» برگزار شد، گفت: «در جریان مذاکرات می توانیم حتی درباره تعلیق، ماهیت تعلیق، زمان و دوره آن گفت‌وگو کنیم. اما احساس می کنم استفاده از زور و تهدید هرگز برای این مسئله و مسائل مشابه آن کارساز نبوده است.» با این حال آنچه که سفر خاتمی را در صدر اخبار جهان قرار داده است، نه اظهارات او، بلکه نفس سفرش به آمریکا است. رئیس جمهور سابق ایران پنجشنبه دو هفته گذشته با ویزای شخصی در دست و بدون سپری کردن قواعد ورود به خاک آمریکا وارد فرودگاه «جان اف کندی» شد و بلافاصله با خودروهای تشریفاتی از باند فرودگاه به هتل محل اقامتش در نیویورک منتقل شد. پس از آن بود که واکنش گروه‌های محافظه‌کار ایرانی و آمریکایی به این سفر و صدور ویزا برای او در خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت و همچنان هم ادامه دارد. اما «جورج دبلیو بوش» رئیس جمهور آمریکا در مصاحبه‌ای با روزنامه «وال استریت ژورنال» تکلیف این قضیه‌ها را روشن کرد و گفت که شخصاً دستور صدور ویزای سفر به آمریکا را برای «سیدمحمد خاتمی» صادر کرده است. به گزارش بی بی سی او علت این امر را علاقه به دانستن آنچه که رئیس جمهوری سابق ایران برای گفتن دارد عنوان کرد و افزود: «علاقه دارم بدانم افراد درون حکومت ایران چگونه فکر می کنند.» اظهارات بوش در حالی است که دولت وی برای «کامران باقری لنکرانی» وزیر بهداشت دولت نهم که قصد شرکت در اجلاس رسمی سازمان جهانی بهداشت را داشت و نیز «غلامعلی حدادعادل» که سال گذشته به نشست جهانی روسای مجالس کشورهای جهان دعوت شده بود، ویزا نداد. علاوه بر این اقدام ماه گذشته ماموران گمرک این کشور که ده‌ها نفر از اعضای انجمن دانش آموختگان دانشگاه صنعتی شریف را از فرودگاه به کشورهای مبدأ بازگرداندند هنوز در حال پیگیری است. به رغم این تناقضات بوش در مصاحبه‌اش گفته است برای فعال کردن دیپلماسی جهت حل مسئله اتمی ایران، باید صداهای دیگری به جز سخنان رئیس جمهور ایران را هم شنید. او با این جمله بار دیگر دعوت احمدی نژاد برای مناظره تلویزیونی را نیز رد کرد. با این حال دو طرف قرار است در نشست آتی سران دولت‌های عضو سازمان ملل متحد که ۲۸ شهریورماه در مقر سازمان ملل در نیویورک برگزار می شود شرکت کنند. رئیس جمهور ایران این سفر را موقعیت خوبی برای انجام مناظره عنوان کرده است و بنا بر گفته خبرگزاری‌ها به نقل از «شان مک کورمک» سخنگوی وزارت خارجه آمریکا احمدی نژاد از دولت این کشور درخواست ویزا کرده است.

شان مک کورمک همچنین به خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز گفته است که «سرویس امنیت دیپلماتیک وزارت امور خارجه آمریکا مسئولیت حفاظت از محمد خاتمی در جریان سفرش به ایالات متحده را برعهده گرفته است.» به گزارش فارس وی تاکید کرده: «این مسئله‌ای است که ما فکر می کنیم حتی با وجود عدم روابط دیپلماتیک بین ایران و آمریکا باید انجام شود.» در چنین شرایطی خاتمی به سفرش که البته شرق ایالات متحده را دربرمی گیرد ادامه می دهد. او که با هدف تبیین اهمیت گفت‌وگو میان کشورها و رفع سوءتفاهم‌هایی که به جنگ و خشونت منجر می شود، روانه آمریکا شده است، روز پنجشنبه در کلیسای جامع ملی واشینگتن سخنرانی کرد. اهمیت این سخنرانی از آن‌رو است که کلیسای معروف واشینگتن یک مکان مذهبی و سیاسی به شمار می رود که مراسم تجلیل از بزرگان آمریکا و حتی تشییع جنازه مقام‌های طراز اول این کشور در آن انجام می شود. علاوه بر این واشینگتن پست نیز در خبری گزارش داد جامعه یهودیان واشینگتن در نامه‌ای به مسئولان کلیسای جامع این شهر خواسته‌اند دعوت خود را از سیدمحمد خاتمی پس بگیرند چرا که به ادعای آنان رئیس جمهور سابق ایران سوابق نقض حقوق بشر دارد. کلیسای جامع واشینگتن نیز این درخواست را با قوت رد کرد. اینچنین بود که خاتمی در پشت تریبون این کلیسای باشکوه و تاریخی قرار گرفت و از معرفت «نفس انسانی» سخن گفت. او گفت: «باید به آینده‌ای بنگریم که در آن صلح و معنویت و اخلاق و پیشرفت برای همه بشر وجود داشته باشد.» او گفت: «وحی الهی که به نظر ما پیروان ادیان بر قلب مبارک پیامبران فرود آمده است نیز درباره انسان و برای انسان است همچنان که مخاطب کلام خدا انسان‌ها هستند و در قرآن کریم و کتاب مقدس و بسیاری از متون معتبر دینی خطاب «ای انسان» را مکرر می بینیم. به نظر من با این خطاب «فرد» آدمی به «شخص» تعالی می یابد، در نظریه خطاب دینی البته وقتی که انسان مورد خطابات عام شامل کلام الهی واقع می شود، نه آن هنگام که حکمی شرعی و قانونی و اجتماعی به او تعلیم می شود، هیچ صورت و حیثیتی از صور روانی، اجتماعی و تاریخی وی مورد خطاب نیست.» خاتمی گفت: «امروز راهی جز تن دادن به حق مسلم بشر برای حاکمیت بر سرنوشت خود و تجلی این حق در نظام‌های دموکراتیک که البته نباید در صورت لیبرال دموکراسی خلاصه شود و نیز بهره‌وری از علم و تکنیک وجود ندارد و این شرق است که باید حکمت معنوی خود را به گونه‌ای بفهمد تا بتواند به درستی از آنچه غرب برای بخشی از هستی آدمی به ارمغان آورده بهره بگیرد، بی آنکه بخش دیگر و مهم‌تر وجود آدمی که در حکمت معنوی شرق همواره مورد توجه بوده است مورد غفلت قرار گیرد. تجربه تاریخ به ما نشان می دهد که شرق و غرب، هنگامی که به یک وجه از وجود تکیه افراطی کرده و وجه دیگر را نادیده گرفته‌اند، برای خود و دیگران مصیبت‌های بزرگی را به ارمغان آورده‌اند. زمان آن رسیده است که در هنگامه هیاهوی جنگ و خشونت و ترور و ناامنی از یک سو و فقر و جهل و عقب ماندگی از سوی دیگر، به آینده‌ای بنگریم که در آن صلح و معنویت و اخلاق و می دهند. انسان ملتقای مشرق جان و مغرب عقل است. انکار هر بخش از وجود انسان، فهم ما را از معنای وجود او ناقص و نارسا می کند. بزرگ‌ترین و بلکه تنها داعیه ادیان بزرگ نیز هدایت انسان و شخصیت بخشیدن به او در عرصه بی‌انتهای هستی بوده است.» خاتمی افزود: «وحی الهی که به نظر ما پیروان ادیان بر قلب مبارک پیامبران فرود آمده است نیز درباره انسان و برای انسان است همچنان که مخاطب کلام خدا انسان‌ها هستند و در قرآن کریم و کتاب مقدس و بسیاری از متون معتبر دینی خطاب «ای انسان» را مکرر می بینیم. به نظر من با این خطاب «فرد» آدمی به «شخص» تعالی می یابد، در نظریه خطاب دینی البته وقتی که انسان مورد خطابات عام شامل کلام الهی واقع می شود، نه آن هنگام که حکمی شرعی و قانونی و اجتماعی به او تعلیم می شود، هیچ صورت و حیثیتی از صور روانی، اجتماعی و تاریخی وی مورد خطاب نیست.» خاتمی گفت: «امروز راهی جز تن دادن به حق مسلم بشر برای حاکمیت بر سرنوشت خود و تجلی این حق در نظام‌های دموکراتیک که البته نباید در صورت لیبرال دموکراسی خلاصه شود و نیز بهره‌وری از علم و تکنیک وجود ندارد و این شرق است که باید حکمت معنوی خود را به گونه‌ای بفهمد تا بتواند به درستی از آنچه غرب برای بخشی از هستی آدمی به ارمغان آورده بهره بگیرد، بی آنکه بخش دیگر و مهم‌تر وجود آدمی که در حکمت معنوی شرق همواره مورد توجه بوده است مورد غفلت قرار گیرد. تجربه تاریخ به ما نشان می دهد که شرق و غرب، هنگامی که به یک وجه از وجود تکیه افراطی کرده و وجه دیگر را نادیده گرفته‌اند، برای خود و دیگران مصیبت‌های بزرگی را به ارمغان آورده‌اند. زمان آن رسیده است که در هنگامه هیاهوی جنگ و خشونت و ترور و ناامنی از یک سو و فقر و جهل و عقب ماندگی از سوی دیگر، به آینده‌ای بنگریم که در آن صلح و معنویت و اخلاق و پیشرفت برای همه بشر وجود داشته باشد.» به گفته خاتمی «طرح گفت‌وگوی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در این فضا مطرح می شود؛ برای تحقق گفت‌وگوی واقعی میان تمدن‌ها لازم است شرق به جای آن که موضوع شناخت (Object) باشد - چنانکه در شرق‌شناسی رخ داد - به شریک بحث و طرف گفت‌وگو و مکالمه تبدیل شود و شرق نیز در عین پایبندی به میراث گرانسنگ معنوی خود، با تفکیک میان وجه سیاسی تمدن غرب، که به صورت استعمار به او نمایانده شده است، با وجه عقلانی آن زمینه روانی این گفت‌وگو را فراهم آورد و هر دو طرف قضیه با نقد منصفانه مدرنیته و سنت، راه را به سوی آینده‌ای بهتر بگشایند و میدان زندگی را از چنگ خشونت‌آفرینان و ظاهرپرستان بیرون آورند و چنین باد.»

خاتمی به جز این سخنرانی، در دانشگاه «ویرجینیا» نیز حاضر شد و موضوع سخنانش را «خشونت» و «چگونگی محدود کردن آن» قرار داد. او در توضیحاتش در این باره گفت‌وگوی تمدن‌ها را پارادایمی در برابر پارادایم حاکم و جاری دانست که زور و خشونت را تقدیس می کند.

■ هشدار نسبت به تجاوز به ایران

برنامه‌های خاتمی اما محدود به این سخنرانی‌ها نبود. چنان که در طول یک هفته سفرش چندین مصاحبه با رسانه‌های مختلف انجام داد. سایت اینترنتی تایم نیز گفت‌وگویی با رئیس جمهور سابق ایران داشت که خاتمی طی آن هشدار داد هر گونه تجاوزی به ایران بهای سنگینی برای آمریکا خواهد داشت. به گزارش شرق آن لاین او درباره اینکه آمریکا شیطان بزرگ خوانده می شود، گفت: من هرگز نگفتم شیطان بزرگ. اما از اینکه ایران به عنوان بخشی از محور شرارت نامیده شد واقعاً ناراحت هستم. البته منظور امام خمینی سیاست‌های ایالات متحده بود، نه مردم آمریکا و یا خود آمریکا که کشور عظیم و بزرگی است.

ادامه در صفحه ۲

تیترها

دعوت مهدوی کنی از رفسنجانی برای انتخابات خبرگان

صفحه ۱۰

لاریجانی و سولانا دیدار کردند

صفحه ۲

ملاقلی پور میم مثل مادر را از جشن سینما خارج کرد

صفحه آخر

بازار آخر هفته	
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۱۴۱۸۰ تومان
سکه تمام بهار «طرح جدید»	۱۴۲۰۰۰ تومان
نیم سکه	۷۲۰۰۰ تومان
دلار	۹۱۹ تومان
یورو	۱۱۸۴ تومان
شاخص کل بورس تهران	۹۳۱۱/۹۷

خبر آخر

کاندیدای جدید ایران برای دبیرکلی اوپک

خبرنگار اعزامی شرق، وین، رضا زندی: وزرای عضو اوپک از عصر دیروز به وقت اتریش، وارد وین شدند تا یکصد و چهل و دومین اجلاس اوپک را برگزار کنند. اتفاق مهم این اجلاس عدم حضور وزیر نفت کویت است. منابع حاضر علت عدم حضور شیخ فهد احمدالصباح را مسائل داخلی کویت می دانند. اگرچه ممکن است این رخداد با طرح موضوع دبیرکلی اوپک، که قرار است فردا مورد بررسی وزرا قرار گیرد بی ارتباط نباشد. دیروز در وین دو اتفاق مهم افتاد. گفته می شود وزیر نفت نیجریه به دنبال کسب دبیرکلی اوپک برای نماینده این کشور (محمد بارکیندو) است. هنگامی که ادموندا داکورا وارد هتل اینترکنیتال وین شد، شرق از او پرسید:

■ آقای وزیر، اینکه شما به دنبال دبیرکلی آقای بارکیندو هستید درست است؟

وی در حالی که مسیر در ورودی تا آسانسور را می پیمود پاسخ داد: «این یک مسئله داخلی اوپک است. شما فقط درباره بازار نفت سئوال کنید.» داکورا با این پاسخ نشان داد که بارکیندو هم در کنار کاندیداهای ایران و کویت برای کسب صندلی دبیرکلی قرار گرفته است. این اتفاق مهم اول بود. وی که رئیس کنفرانس اوپک نیز هست درباره وضعیت بازار نفت گفت: «ما مدت زیادی است که بر اساس سهمیه‌هایمان نفت تولید می کنیم.» پیش از داکورا، شکیل خلیل وزیر نفت الجزایر و وزیری همانه وزیر نفت ایران وارد هتل شده بودند. خلیل پاسخ‌های کوتاه داد و همه چیز را به بحث و بررسی در کنفرانس اوپک موکول کرد و همانه هم از پارکینگ مستقیماً به اتاق محل اقامتش رفت تا در روز اجلاس با خبرنگاران گفت‌وگو کند. دیشب یک خبر مهم هم پدیدار شد. کاندیدای دبیرکلی ایران برای اوپک تغییر کرده است. این خبر قطعی است. به گفته منابع آگاه درباره جانشین محمدهادی نژادحسینیان قرار است حسین کاظم‌پور اردبیلی (نماینده ایران در اوپک) به عنوان کاندیدای دبیرکلی این سازمان معرفی شود، هر چند تا معرفی رسمی وی در کنفرانس اوپک باید صبر کرد. وزیر نفت الجزایر وقتی وارد آسانسور شد پی درپی مورد سئوال خبرنگاران قرار گرفت. خلیل ناچار پاسخگو شد: «قیمت‌های فعلی نفت در سطح خوب و بالایی است. رشد اقتصادی جهان هم ادامه دارد. بنابراین درباره سقف تولید اوپک فکر نمی کنم در این اجلاس تصمیم خاصی بگیریم.» وزیر نفت عربستان هم امروز وارد وین می شود. اما در هتل محل اقامت وزرا نخواهد آمد.

سرمقاله

در دفاع از جوهر فرهنگ و خرد

عبدالله ناصری

جاحظ عالم معتزلی در قرن سوم هجری معتقد بود عوام‌الناس (که اصولاً سنتی، احساسی و زودباورند) اگر در پیوند با عالمان قرار گیرند- به عبارت دیگر اگر از احساسات آنها بهره برداری شود- حقیقت (خرد) در آن زمان خواهد مرد.

در صورتی که اگر از آنها و عواطفشان سوء استفاده نشود، هیجانات کوتاه‌مدت آنها سپری خواهد شد. «فالعوام اذا کانت نشراً، فامرکی ایسر و مده هیجها اقصر، فاذا کان لها رئیس حاذق و مطاع مدبر و امام مقلد، فعند ذلک یموت الحق و یقتل المحق». (رسائل جاحظ، ج ۱، ص ۲۸۳) در جوامع امروزی با مشخصات دینی و مذهبی، این نقش را علاوه بر عالمان، رسانه‌ها و تریبون‌های رسمی هم می توانند بازی کنند. نمونه بارز این رفتار را در پدیده‌ها و رخدادهای چند روز اخیر می توان مشاهده کرد. یکی گزارش تحقیق و تفحص از حوزه فرهنگ دولت اصلاحات که به خوبی از هیجانات جامعه مذهبی بهره گرفت و «اشاعه ابتذال، عادی سازی روابط محرم و نامحرم، از میان بردن قبح گناه، نمایش و تشریح صحنه‌های خلاف اخلاق جنسی، اشاعه روابط نامشروع، هنجارشکنی دختران و. . . عرضه کتب و نشریات مبتذل، تبلیغ اندیشه‌های الحادی و ضاله و ترویج مکاتب کفرآمیز» را ماموریت دولت اصلاح طلب خردورز معرفی کرد و مدیران این حوزه را علاوه بر بی دینی به فساد مالی متهم. به علاوه در این گزارش عموم فرهیختگان، اهل قلم، هنرمندان اعم از بازیگران، خوانندگان و نوازندگان به بی دینی و بی غیرتی و بی حمیتی ملی و فرهنگی متهم شده‌اند. هدف مشخص است. اینکه نوآوری‌های فرهنگی و هنری دوره اصلاحات که از پشتوانه ملی و اعتقادی برخوردار و با رویکرد «عصری» دولت و ملهم از تعالیم امام راحل ارائه شده اما مخالف ذائقه سنت گرایان حوزوی و فقهی بود، دیگر ادامه نیابد.

رخداد دوم، نامه دوم همسر سخنگوی محترم دولت نهم است که به پشتوانه موقعیت سیاسی نوشته و منتشر شد و در آن راس و رهبری اصلاحات نشانه رفت.

بانوی نویسنده نامه از خانواده‌ای است که در عین بهره‌مندی از تحصیل و دانش کلاسیک و آکادمیک، در مناسبات اجتماعی اساساً رفتار سنتی دارند. بدین معنا که اساساً زنان در این سطح از رفتار سیاسی اجتماعی بدون هماهنگی مردان خانه ظاهر نمی شوند. اگر نبود آشنایی بنده با خانواده پدری نویسنده نامه که می دانم همه ایشان از این باورها و از این ادبیات بیزارند و اگر نبود نوشته دلسوزانه و خردمندانه برادر عزیزم آقای محمدحسن رجبی - برادر دل نگران خانم فاطمه رجبی- در رد کل و جزء نامه کذایی اول، جا داشت همسویی خانه پدری را با او باور کنیم. اما سکوت سخنگوی دولت در برابر نامه همسرش این شبهه را به ذهن متبادر می کند که مبادا عدالت مورد نظر ایشان از جنس عدالت تراسیماخوسی است. «منفعت قدرت مداران و وابسته‌های آنان» که با رانت سیاست و اطلاع رسانی اهداف خود را تعقیب می کنند. نه عدالت سقراطی که شایستگی را مبنای دارندگی می داند. سخنگوی محترم دولت وقتی هفتگی از دستاوردهای سیاسی، اقتصادی و بین المللی سخن می گوید باید بداند تحول در ساحت اخلاق و حفظ ارزش‌های ملی، تاریخی و دینی توفیق بزرگتری است که دولت باید آن را پاس بدارد و اگر به آن اهتمام نورزد، حقیقت و فضیلت را به بازی گرفته است. لااقل برای حفظ حرمت آینده رئیس جمهوری که اینک سخنگوی دولتش هستیم و می دانیم سه یا هفت سال دیگر (بسته به تدبیر همراهان و رای مردم) رئیس جمهور نخواهد بود، سکوت نکنیم. در این جمله جرترود اشتاین نویسنده آمریکایی تامل کنیم که می گفت: «نکته مطبوع و دوست داشتنی در مورد تاریخ این است که همواره تکرار می شود.»

ادامه در صفحه ۲

اطلاعیه جذب پزشک متخصص

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کاشان در رشته‌های مختلف پزشک متخصص به صورت قراردادی جذب می نماید.

متقاضیان می‌توانند جهت اطلاعات بیشتر به آدرس اینترنتی دانشگاه www.kaums.ac.ir مراجعه نمایند.

روابط عمومی دانشگاه

روزنامه شرق انتخاب اول

همه روزه همراه روزنامه در استان تهران (از کرج تا فیروزکوه) و استان های قم، قزوین، مازندران و شهرستان ساوه

از روزنامه فروشی‌ها بخواهید

سازمان آگهی های روزنامه شرق

روزنامه شرق

تلفن پذیرش آگهی: ۲۲۰۵۷۰۹۰

روزنامه شرق نیازمندیهای

انتخاب اول

۲۲۰۱۴۰۱۰